

ULOGA FINANCIJSKE ANALIZE U PLANIRANJU POSLOVANJA

Barić, Blaženka

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:990746>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij Poduzetništvo

Blaženka Barić

**ULOGA FINANCIJSKE ANALIZE U PLANIRANJU
POSLOVANJA**

Završni rad

Osijek, 2022

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij Poduzetništvo

Blaženka Barić

**ULOGA FINANCIJSKE ANALIZE U PLANIRANJU
POSLOVANJA**

Završni rad

Kolegij: Financiranje poduzetničkog pothvata

JMBAG: 0010225221

e-mail: bbaric@efos.hr

Mentor: izv.prof.dr.sc. Anamarija Delić

Osijek, 2022

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study Entrepreneurship

Blaženka Barić

**THE ROLE OF FINANCIAL ANALYSIS IN BUSINESS
PLANNING**

Final paper

Osijek, 2022.

Tablica sadržaja

SAŽETAK.....	5
ABSTRACT	5
1. Uvod	6
2. Pojam financijske analize	7
2.1 Horizontalna financijska analiza	7
2.2 Vertikalna financijska analiza	7
3. Pojam financijskih pokazatelja	8
4. Bonitet	14
5. Financijska analiza poduzeća „Belje plus d.o.o.“	15
6. Zaključak	29
Literatura	30
Popis tablica	31

SAŽETAK

Financijska analiza važna je za procjenu uspješnosti poslovanja poslovnog subjekta. Ona uvelike pomaže prilikom planiranja poslovanja i realizacije zacrtanih ciljeva i potrebno ju je napraviti da bi bili sigurni ima li poduzeće sposobnost amortiziranja mogućih rizika i sposobnost generiranja novih proizvoda. Financijska analiza se sastoji od horizontalne i vertikalne financijske analize te od analize financijskih pokazatelja koji su detaljno obrađeni u teorijskom dijelu završnog rada. Analizirani su i financijski pokazatelji - pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji profitabilnosti. Praktični dio završnog rada potvrđuje teorijski dio. U praktičnom dijelu rada obrađena je horizontalna analiza, vertikalna analiza te analiza financijskih pokazatelja u poduzeću Belje plus d.o.o.. Analizirani su podatci za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

Ključne riječi: financijska analiza, horizontalna analiza, vertikalna analiza, financijski pokazatelji

ABSTRACT

Financial analysis is important for assessing the performance of a business entity. It helps a lot when planning to conquer new markets and it is necessary to make it to be sure if the company has the ability to amortize possible risks and the ability to generate new products. The financial analysis consists of horizontal and vertical financial analysis and the analysis of financial indicators that will be processed in the theoretical part of the final paper. The financial indicators that will be processed are liquidity indicators, indebtedness indicators, activity indicators, economic indicators and profitability indicators. The practical part of the final thesis supports the theoretical part. In the practical part of the work, horizontal analysis, vertical analysis and analysis of financial indicators in the company Belje plus d.o.o. were processed. Data for the period from 2019 to 2021 were analyzed.

Key words: financial analysis, horizontal analysis, vertical analysis, financial indicators

1. Uvod

U ovom završnome radu obrađuje se uloga financijske analize u planiranju poslovanja. Financijsku analizu čine horizontalna i vertikalna financijska analiza te analiza financijskih pokazatelja. Cilj završnog rada je analizirati koliko financijska analiza utječe na poslovanje jednog poslovnog subjekta.

U prvom dijelu završnog rada teorijski su pojašnjeni pojmovi vezani uz financijsku analizu. U drugom dijelu završnog rada potkrepljuje se teorijska podloga praktičnim primjerom. U praktičnom dijelu obrađuje se poduzeće Belje plus d.o.o. za koje je sačinjena horizontalna i vertikalna financijska analiza te financijski pokazatelji. Financijski pokazatelji koji se obrađuju u završnom radu su pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji profitabilnosti, pokazatelji ekonomičnosti i pokazatelji aktivnosti.

Završnim radom generirane su informacije koje će se koristiti za kvalitetno donošenje odluka o poslovnom subjektu. Podatci su prikazani tablično, a ispitani su financijski izvještaji u razdoblju od tri godine, odnosno 2019. godina, 2020. godina i 2021. godina. Na samom kraju rada donošen je zaključak o provedenoj financijskoj analizi.

2. Pojam financijske analize

2.1 Horizontalna financijska analiza

Horizontalna financijska analiza je metoda koja uspoređuje podatke prošlih aktivnosti poduzeća. Za horizontalnu analizu je ključno vrijeme. Horizontalna analiza važna je za investitore i ulagače koji razmišljaju o potencijalnom partnerstvu s poslovnim subjektom. Na osnovu horizontalne analize dolazi se do informacija o sigurnosti i uspješnosti poslovanja kroz prošla vremenska razdoblja. Horizontalna financijska analiza je postotna promjena koja se računa tako da se u omjer stavi bazna godina, a onda se ostale godine uspoređuju s njom. Preporuka je da se uspoređuju pozicije za veći broj godina kako bi se mogle uočiti određeni trendovi te na osnovu njih donositi bolje poslovne odluke i odluke za tekuća razdoblja. Rezultati mogu pokazati pozitivna kretanja, ali i ukazati na moguće probleme (Bolfek:2012:159).

2.2 Vertikalna financijska analiza

Vertikalna financijska analiza je metoda pomoću koje sagledavamo financijske promjene u toku jedne godine. Vertikalnom analizom uspoređujemo rezultate iz financijskih izvještaja među poduzećima te donosimo zaključke o kretanjima u industrijama. Kako bi se provela vertikalna analiza koristimo se završnim financijskim izvješćima tj. bilancom i računom dobiti i gubitka poduzeća. Optimalno je uzeti podatke unazad nekoliko godina kako bismo dobili što preciznije rezultate. Dobivene rezultate koriste menadžeri kako bi detektirali uzrok mogućeg problema. Također, uspoređuju se podatci tijekom godina kako bi se stekla slika o financijskom stanju poduzeća. Vertikalna analiza provodi se tako da se stavke bilance, odnosno ukupna pasiva i ukupna aktiva izjednače sa 100 te se dijele sa svakim pojedinim elementom koji čini aktivu i pasivu. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka se računa tako da se ukupni prihodi ili neto prihodi izjednačavaju sa 100 te se ostali elementi dijele s tim iznosom (Bolfek:2012:158).

3. Pojam financijskih pokazatelja

3.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost poduzeća koristi se za „procjenu sposobnosti tvrtke da udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom“ (Vidučić:2015:442). Poslovni subjekti bi trebali težiti očuvanju likvidnosti zbog toga što se iz likvidnosti čita je li ono sposobno podmirivati svoje obveze na vrijeme. Likvidnost je dinamičan pokazatelj koje se izražava cijelim brojevima. Pokazatelji likvidnosti važni su za dobavljače i kreditore, ali su važni i financijskim menadžerima jer pomoću pokazatelja donose odluke vezane uz podmirivanje obveza prema dužnicima. Najučestaliji pokazatelji likvidnosti su koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutke likvidnosti, koeficijent financijske stabilnosti i neto obrtni kapital.

Koeficijent tekuće likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti je pokazatelj opće likvidnosti koji mjeri koliko kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze, odnosno koliko raspoloživi radni kapital može pokriti tekuće obveze. Ovaj pokazatelj se uspoređuje s drugim poduzećima u istoj grani industrije. Koeficijent tekuće likvidnosti trebao bi iznositi 1,8 minimalno, odnosno u omjeru 2:1, tj. da je kratkotrajna imovina barem dva puta veća nego kratkoročne obveze. Svaki koeficijent manji od koeficijenta 1,8 znači da poduzeće sve teže podmiruje svoje kratkoročne obveze. Ako je koeficijent veći od 1,8 ili jednak koeficijentu 1,8 znači da poduzeće svoje kratkoročne obveze podmiruje bez problema (Žager:2017:47).

Koeficijent ubrzane likvidnosti

Koeficijent ubrzane likvidnosti je pokazatelj koji mjeri ima li poduzeće dovoljno kratkotrajne imovine da podmiri svoje kratkoročne obveze bez prodaje svojih zaliha, odnosno pokazuje može li poduzeće u kratkom vremenskom razdoblju osigurati nužnu količinu novčanih sredstava. Preporučena vrijednost ovog koeficijenta je 0,9, a poželjna vrijednost je 1, odnosno omjer bi trebao biti 1:1 (Žager:2017:46).

Koeficijent trenutne likvidnosti

Ovaj pokazatelj daje uvid u trenutnu sposobnost plaćanja obveza. Koeficijent trenutne likvidnosti stavlja u omjer novac i ukupne kratkoročne obveze, a vrijednost treba biti 1 ili veća od 1. Niža vrijednost koeficijenta znači da će poduzeće imati problema s plaćanjem kratkotrajnih obveza, dok viša vrijednost ukazuje na to da je sredstava za podmirivanje obveza dovoljna, ali da imovina nije iskorištena u prave svrhe. Za interpretaciju ovog koeficijenta potrebno je trogodišnje razdoblje kako bi se dokazala kretanja poduzeća (Žager:2017:46).

Koeficijent financijske stabilnosti

Koeficijent financijske stabilnosti u omjer stavlja dugotrajnu imovinu i dugoročne obveze kojima je dodan kapital. Preporučuje se da vrijednost tog koeficijenta iznosi 1. Ukoliko je koeficijent manji od 1 znači da se kratkotrajna imovina financira iz dijela dugoročnih izvora. Ukoliko je koeficijent veći od 1 znači da se dugotrajna imovina financira iz kratkotrajnih obveza što znači da postoji deficit obrtnog kapitala (Žager:2017:48).

Neto obrtni kapital

Neto obrtni kapital je razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Neto obrtni kapital služi za kratkoročno i dugoročno financiranje. Poduzeće mora imati pozitivan neto obrtni kapital jer je to glavni indikator likvidnosti poduzeća.

3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti računaju se sa podacima iz bilance, a ukazuju na to koliko imovine se financira iz kapitala, a koliko iz tuđih izvora (Žager:2017:48).

Najpoznatiji pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i te odnos duga i glavnice koji su objašnjeni u nastavku.

Koeficijent zaduženosti

Koeficijent zaduženosti u omjer stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu, a izražava se u postotcima. Prikazuje koliki postotak imovine je nabavljen zaduživanjem. Preporučena vrijednost koeficijenta je 5, odnosno 50%. Ukoliko je odnos duga i imovine veći, veći je i rizik da poduzeće neće moći vratiti svoja dugovanja, ukoliko je odnos duga i imovine niži, manji je i financijski rizik (Vidučić:2015:449).

Koeficijent vlastitog financiranja

Koeficijent vlastitog financiranja računa se kao omjer kapitala i ukupne imovine. Koeficijent bi u pravilu trebao biti veći od 50%. Koeficijent se razlikuje obzirom na vrstu proizvodnje, dostupnosti kredita te na samu djelatnost poslovnog subjekta (Žager:2017:46).

Odnos duga i glavnice

Omjer duga i glavnice prikazuje koliko se kapitalom poduzeća može podmiriti obveza poslovnog subjekta. Procjenjuje se na temelju tržišne vrijednosti kako bi se rizik bolje istaknuo. Pravilo kaže da granice zaduživanja trebaju biti 1:1, a što je vrijednost veća, to upućuje na poteškoće vraćanja posuđenih sredstava i plaćanja kamata (Žager:2017:47).

Stupanj pokrića I i stupanj pokrića II

Pokazatelji stupanj pokrića I i stupanj pokrića II se računaju na osnovu podataka iz bilance. Oni prikazuju kako pokriti dugotrajnu imovinu glavnicom, odnosno glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Stupanj pokrića I u omjer stavlja vlastiti kapital uvećan za 100 i dugotrajnu imovinu. Stupanj pokrića II u omjer stavlja vlastiti kapital i dugoročne obveze uvećane za 100 sa dugotrajnom imovinom (Žager:2017:50).

3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti ili koeficijent obrta ukazuju na brzinu protjecanja imovine u poslovnom procesu. Izračunavaju se kao omjeri prihoda i prosječnog stanja nekih dijelova imovine.

Najčešće se pokazatelji aktivnosti računaju za ukupnu, dugotrajnu i kratkotrajnu imovinu. Ukoliko je poznat koeficijent obrta tih imovina moguće je izračunati i prosječno trajanje obrta (Žager:2008:50).

Koeficijent obrta ukupne imovine

Koeficijent obrta ukupne imovine u omjer stavlja ukupne prihode i ukupnu imovinu. Govori o tome koliko puta u godini dana poslovni subjekt iskorištava ukupnu imovinu za ostvarenje prihoda. Koeficijent obrta ukupne imovine je najčešći pokazatelj koji ukazuje na to koliko je kuna poduzeće ostvarilo na kunu imovine poduzeća (Žager:2017:50).

Koeficijent obrta dugotrajne imovine

Koeficijent obrta dugotrajne imovine u omjer stavlja ukupne prihode i dugotrajnu imovinu poduzeća. Naziva se još i koeficijent obrta fiksne imovine zato što govori o tome koliko uspješno poduzeće upotrebljava dugotrajnu imovinu kako bi ostvarilo prihode. Ukoliko je vrijednost pokazatelja veća to je znak da je potrebno manje novca za stvaranje prihoda.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine stavlja u omjer ukupne prihode i kratkotrajnu imovinu. Ukazuje na to koliko se puta kratkotrajna imovina poslovnog subjekta obrne u roku od godine dana. Ovaj koeficijent daje uvid u efikasnost poslovnog subjekta za stvaranje prihoda kroz kratkotrajnu imovinu.

3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju pokazatelje koji govore o djelotvornosti poduzeća. Oni mjere koliko je prihoda dobiveno za jedinici rashoda. Ovi pokazatelji dobivaju se iz računa dobiti i gubitka (Žager:2017:51).

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je pokazatelj koji se računa tako da se u omjer stave ukupni prihodi i ukupni rashodi. Pokazuje odnos ostvarenih prihoda u odnosu na rashode. Ovaj pokazatelj trebao bi biti veći od jedan, ukoliko je manji od jedan to znači da su rashodi veći od prihoda i da je poduzeće u gubitku (Žager:2017:51).

3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala. Za izračun se koriste podatci iz računa dobiti i gubitka i bilance, a rezultati su izraženi u postotcima (Žager:2017:52).

Marža profita

Marža profita mjeri profitabilnost poduzeća, a računa se kao omjer profita i prihoda od prodaje. Pokazuje postotak ostvarenog dobitka iz određene poslovne aktivnosti. Postoje dvije veličine dobiti, a to su bruto marža profita i neto marža profita.

Bruto marža profita računa se kao omjer bruto dobiti i prihoda od prodaje nekog poduzeća, dok se neto marža profita računa kao omjer neto dobiti i prihoda od prodaje poduzeća (Žager:2017:52).

Stopa povrata imovine (*ROA*)

ROA ili stopa povrata imovine računa se kao omjer dobiti nakon oporezivanja i ukupne imovine, a može se izračunati tako da se pomnoži neto marža profita i koeficijent obrtaja ukupne imovine. Ovaj pokazatelj govori o tome koliko uspješno poduzeće koristi imovinu u cilju stvaranja dobiti. Dobit predstavlja pozitivan financijski rezultat iz jednog obračunskog razdoblja. Koeficijent pokazuje aktivnost imovine. Stopa povrata imovine treba biti što veća zbog toga što ona pokazuje koliko efikasno imovina utječe na stvaranje dobiti. Ukoliko je stopa povrata imovine niža znak je to da poduzeće ne upotrebljava dovoljno dostatno svoju imovinu (Žager:2017:53).

Stopa povrata glavnice (*ROE*)

ROE ili stopa povrata glavnice pokazuje koliko poduzeće koristeći se vlastitim financijskim sredstvima odnosno glavnicom ostvari dobiti. Računa se tako da u omjer stavi neto dobit i vlastiti kapital (glavnica) (Žager:2017:53).

4. Bonitet

Bonitet je procjena kredite sposobnosti poduzeća. „Bonitet trgovačkog društva jest njegova ukupna poslovna sposobnost, financijska snaga u okviru koje dobivamo odgovor o financijskoj sposobnosti trgovačkog društva da podmiri svoje obveze, te da posluje profitabilno i stabilno na dug vremenski rok, a uz sve to da ima „dobar glas“ (*goodwill*) u javnosti.“ (Leko, 1996:9).

Drugim riječima, procjena boniteta je procjena kredite sposobnosti poduzeća. Banke dodjeljuju kredite poslovnim subjektima na osnovu procjenu njihova boniteta. Bonitet se računa na temelju podataka iz financijskih izvješća. Banke inzistiraju na procjeni boniteta prije nego odobre kredit poslovnim subjektima zbog toga što moraju biti sigurne da će im poslovni subjekt moći vratiti kredit. Razlog tome je sve više poslovnih subjekata koji odlaze u stečaj i kod kojih se onda banke ne mogu naplatiti.

Na procjenu boniteta utječe i zemljopisni položaj tvrtke, industrija za koju se veže poduzeće, veličina poduzeća itd. Procjena boniteta govori o tome koliko poduzeće brzo podmiruje obveze, je li likvidno te koliko brzo obrne imovinu. Procjenu boniteta ne daju samo banke. U procjenu boniteta mogu se uključiti i kupci i dobavljači.

Bonitet se računa na temelju podataka iz financijskih izvješća. Najčešće su to financijski pokazatelji – likvidnost, profitabilnosti, ekonomičnosti, zaduženosti te aktivnosti. Drugi izvještaji koji se upotrebljavaju su bilanca te račun dobiti i gubitka. Na temelju podataka iz financijskih izvješća mogu se izraditi obrasci koji pomažu pri procjeni boniteta, a to su BON-1, BON-2, BONPLUS i BON 1/S, a nudi ih FINA.

5. Financijska analiza poduzeća „Belje plus d.o.o.“

Belje plus d.o.o. bavi se poljodjelstvom, prerađivačkom industrijom i prometom roba. Smješteno je u Dardi. Poduzeće je osnovano 1697. godine, a prvi vlasnik bio je Eugen Savojski. Nakon njegove smrti imanje Belje pripalo je kraljici Elizabeti, a nakon nje, naslijedila ga je kraljica Majka Terezija. Početkom dvadesetog stoljeća osniva se Tvornica šećera i tvornica mliječnih proizvoda. Belje 1921. godine prelazi u državno vlasništvo. U Popovcu 1984. godine započinje proizvodnja svježih ABC krem sireva. Početkom 2005. godine Belje ostaje dio Agrokor, nakon toga 2019. Belje prerasta u Belje plus d.o.o. i posluje kao dio Fortenova grupe.

Misija poduzeća Belje je „biti regionalni lider u poljoprivrednoj proizvodnji i prehrambenoj industriji“ (<https://www.belje.hr/o-nama/misija-i-vizija/>). Poduzeće Belje utemeljeno je na znanjima i iskustvima starih baranjskih majstora, proizvodi se pripremaju prema tradicionalnim recepturama, ali na najmoderniji način. Potrošačima nude autohtone proizvode koji nastaju na njihovim poljima, vinogradima, farmama i oranicama.

Vizija poduzeća Belje je „... osim o kvaliteti proizvoda i potrošačima, brinuti i o zaposlenicima te društvenoj zajednici kroz otvaranje novih radnih mjesta, stalna ulaganja i edukaciju“ (<https://www.belje.hr/o-nama/misija-i-vizija/>).

Proizvodi koje Belje plasira svojim kupcima u sklopu mliječnih proizvoda su ABC svježi krem sir, mliječni namaz Vajkrem, Baranjac i Belje gold sir. Proizvodi mesne industrije koje Belje proizvodi su baranjski kulen, dimnjena slanina, baranjska kobasica, narezane delikatese, kulenova seka, baranjska dimnjena kobasica, baranjska šunka, crna slavonska Kulen, crna slavosnak slanina i crna slavonska kobasica. Proizvodi Beljske vinarije su Cuvee, Select, Premium i Goldberg.

5.1. Horizontalna financijska analiza

	2020./2019.	2021./2020.
Dugotrajna imovina	102,92	96,36
Nematerijalna imovina	96,78	69,50
Nekretnine, postrojenja i oprema	102,68	99,30
Ulaganja u nekretnine	289,58	99,99
Imovina s pravom korištenja	94,49	94,40
Biološka imovina	100,68	103,31
Financijski instrumenti	57,10	251,21
Ostala dugotrajna imovina	97,62	99,99
Odgođena porezna imovina	0	169,54
Kratkotrajna imovina	84,97	117,02
Zalihe	86,16	139,51
Biološka imovina	77,32	91,59
Zajmovi i depoziti	3677,58	0
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	88,26	132,36
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit	0	0
Novac i novčani ekvivalenti	88,35	45,04
Imovina namijenjena prodaji	0	0
UKUPNA IMOVINA	94,76	103,82
Kapital i rezerve	88,28	106,13
Temeljni kapital	99,99	99,99
Kapitalne rezerve	99,99	99,99

Zadržana dobit	19,20	294,37
Dugoročne obveze	100,07	98,15
Kredit i zajmovi	100,08	98,43
Obveze po najmovima	96,72	96,18
Rezerviranja	123,00	92,52
Kratkoročne obveze	73,74	144,04
Obveze prema dobavljačima	175,39	111,17
Obveza za porez na dobit	0	0
Kredit i zajmovi	5,95	709,70
Obveze po najmovima	126,95	103,53
Ostale kratkoročne obveze	91,41	155,70
Ukupne obveze	96,18	103,35
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	94,76	103,82

Tablica 1: Horizontalna financijska analiza; račun dobiti i gubitka ; izvor: <https://raf.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

5.2. Vertikalna financijska analiza

Vertikalna financijska analiza poduzeća Belje plus d.o.o. za 2019. godinu

Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31.prosinca 2019. godine	2019.
Dugotrajna imovina	0,59
Nematerijalna imovina	0,07
Nekretnine, postrojenja i oprema	0,41
Ulaganja u nekretnine	0,00

Imovina s pravom korištenja	0,06
Biološka imovina	0,04
Financijski instrumenti	0,00
Ostala dugotrajna imovina	0,01
Kratkotrajna imovina	0,40
Zalihe	0,14
Biološka imovina	0,10
Zajmovi i depoziti	0,00
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,13
Novac i novčani ekvivalenti	0,03
Imovina namijenjena prodaji	0,01
UKUPNA IMOVINA	100
Kapital i rezerve	0,18
Temeljni kapital	0,00
Kapitalne rezerve	0,15
Zadržana dobit	0,03
Dugoročne obveze	0,70
Kredit i zajmovi	0,63
Obveze po najmovima	0,06
Rezerviranja	0,00
Kratkoročne obveze	0,12
Obveze prema dobavljačima	0,04
Obveze za porez na dobit	0,00

Kredit i zajmovi	0,06
Obveze po najmovima	0,00
Ostale kratkoročne obveze	0,01
Ukupne obveze	0,82
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	100

Tablica 2: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2019. godine:izvor: <https://rafj.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

U ukupnoj imovini poduzeća Belje plus d.o.o. dugotrajna imovina zauzima 59% od čega nematerijalna imovina čini 7%, nekretnine, postrojenja i oprema 41%, imovina s pravom korištenja 6%, biološka imovina 4% te ostala dugotrajna imovina 1%. Kratkotrajna imovina poduzeća Belje plus d.o.o. u ukupnoj imovini zauzima 40% od čega zalihe čine 14%, biološka imovina 10%, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja 13% te novac i novčani ekvivalenti 3%. Imovina namijenjena prodaji čini 1% ukupne imovine. Ukupna pasiva poduzeća Belje plus d.o.o. sastoji se od kapitala i rezervi te dugoročnih i kratkoročnih obveza. Kapital i rezerve čine 18% pasive od čega kapitalne rezerve zauzimaju 15%, a zadržana dobit 3%. Dugoročne obveze čine 70% od čega krediti i zajmovi čine 63% i obveze za najmove 6%, a kratkoročne obveze čine 12% od čega obveze prema dobavljačima čine 4%, krediti i zajmovi 6% i ostale kratkoročne obveze 1%

Vertikalna financijska analiza za 2020. godinu

Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2020. godine	2020.
Dugotrajna imovina	0,64
Nematerijalna imovina	0,07
Nekretnine, postrojenja i oprema	0,44
Ulaganja u nekretnine	0,01
Imovina s pravom korištenja	0,06

Biolška imovina	0,04
Financijski instrumenti	0,00
Ostala dugotrajna imovina	0,02
Odgođena porezna imovina	0,00
Kratkotrajna imovina	0,36
Zalihe	0,12
Biolška imovina	0,08
Zajmovi i depoziti	0,04
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,11
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit	0,00
Novac i novčani ekvivalenti	0,03
Imovina namijenjena prodaji	0
UKUPNA IMOVINA	100
Kapital i rezerve	0,17
Temeljni kapital	0,00
Kapitalne rezerve	0,17
Zadržana dobit	0,00
Dugoročne obveze	0,74
Kredit i zajmovi	0,67
Obveze po najmovima	0,06
Rezerviranja	0,01
Kratkoročne obveze	0,09
Obveze prema dobavljačima	0,08

Obveza za porez na dobit	0
Kredit i zajmovi	0,00
Obveze po najmovima	0,00
Ostale kratkoročne obveze	0,01
Ukupne obveze	0,83
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	100

Tablica 3: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2020. godine : izvor; <https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Poduzeće Belje plus d.o.o. ima dugotrajnu imovinu koja čini 64% ukupne imovine te kratkotrajnu koja čini 36% ukupne imovine. Dugotrajnu imovinu čine nematerijalna imovina koja zauzima 7%, nekretnine, postrojenja i oprema 44%, ulaganja u nekretnine 1%, imovina s pravom korištenja 6%, biološka imovina 4% te ostalu dugotrajnu imovinu 2%. Kratkotrajnu imovinu čine zalihe 12%, biološka imovina 8%, zajmovi i depoziti 4%, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja čine 11% i novac i novčani ekvivalenti 3%. Ukupna pasiva poduzeća Belje plus d.o.o. sastoji se od kapitala i rezervi koje čine 17% od čega kapitalne rezerve čine svih 17%. Sastoji se još od dugoročnih i kratkoročnih obveza. Dugoročne obveze čine 74% od čega krediti i zajmovi čine 67%, obveze za najmove 6% i rezerviranja koja zauzimaju 1%. Kratkotrajne obveze čine 9% od čega obveze prema dobavljačima čine 8% te ostale kratkoročne obveze iznose 1%

Vertikalna financijska analiza za 2021. godinu

Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2021. godine	2021.
Dugotrajna imovina	0,59
Nematerijalna imovina	0,05
Nekretnine, postrojenja i oprema	0,42
Ulaganja u nekretnine	0,01
Imovina s pravom korištenja	0,06
Biološka imovina	0,04

Financijski instrumenti	0,00
Ostala dugotrajna imovina	0,02
Odgođena porezna imovina	0,00
Kratkotrajna imovina	0,41
Zalihe	0,17
Biološka imovina	0,07
Zajmovi i depoziti	0
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	0,15
Potraživanja za preplaćeni porez na dobit	0
Novac i novčani ekvivalenti	0,01
UKUPNA IMOVINA	100
Kapital i rezerve	0,17
Temeljni kapital	0,00
Kapitalne rezerve	0,16
Zadržana dobit	0,01
Dugoročne obveze	0,70
Kredit i zajmovi	0,63
Obveze po najmovima	0,06
Rezerviranja	0,01
Kratkoročne obveze	0,13
Obveze prema dobavljačima	0,08
Obveza za porez na dobit	0,00
Kredit i zajmovi	0,03
Obveze po najmovima	0,00

Ostale kratkoročne obveze	0,02
Ukupne obveze	0,83
UKUPNO KAPITAL I OBVEZE	100

Tablica 4: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2021. godine ; izvor: <https://rafi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Dugotrajna imovina poduzeća Belje plus d.o.o. u ukupnoj aktivi čini 59% od čega nematerijalna imovina zauzima 5%, nekretnine, postrojenja i oprema 42%, ulaganja u nekretnine 1%, imovina s pravom korištenja 6%, biološka imovina 4% te ostala dugotrajna imovina 2%. Kratkotrajna imovina u ukupnoj imovini čini 41% od čega zalihe imaju 17%, biološka imovina 7%, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja 15%, a novac i novčani ekvivalenti zauzimaju 1%. Ukupna pasiva poduzeća dijeli se na kapital i rezerve, dugotrajne i kratkotrajne obveze. Kapital i rezerve čine 17% ukupne pasive od čega 16% odlazi na kapitalne rezerve, a 1% na zadržanu dobit. Ukupne obveze iznose 83% od čega dugoročne iznose 70%, a kratkoročne 13%. Dugoročne obveze dijele se na kredite i zajmove 63%, obveze za najmove 6% i rezerviranja 1%, a kratkoročne se dijele na obveze prema dobavljačima 8%, 3% odlazi na kredite i zajmove te 2% na ostale kratkoročne obveze.

Vertikalna financijska analiza poduzeća Belje plus d.o.o.

Račun dobiti i gubitka društva Belje plus d.o.o. za godinu završenu 31. prosinca 2019., 2020., i 2021. godine	2019.	2020.	2021.
Prihod od prodaje	0,90	0,88	0,87
Ostali prihodi	0,10	0,12	0,13
	100	100	100
Promjena vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0,02	-0,07	0,03
Troškovi sirovina i materijala te prodane robe	-0,60	-0,62	-0,66

Troškovi usluga	-0,11	-0,11	-0,11
Trošak osoblja	-0,11	-0,11	-0,11
Amortizacija nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme te biološke imovine	-0,03	-0,03	-0,06
Amortizacija imovine s pravom korištenja	0,00	0,00	0,00
Ostali troškovi	-0,03	-0,05	-0,03
	-0,87	-0,99	-0,95
Financijski prihodi	0,00	0,00	0,00
Financijski rashodi	-0,06	-0,04	-0,04
	-0,06	-0,04	-0,03
Dobit/gubitak prije oporezivanja	0,07	-0,04	0,2
Porez na dobit	-0,01	0,00	0,00
Neto dobit/gubitak	0,06	-0,03	0,02

Tablica 5: Vertikalna financijska analiza; Račun dobiti i gubitka društva Belje plus d.o.o. za godinu završenu 31. prosinca 2019., 2020., i 2021. godine ; izvor: <https://rifi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

5.3. Financijski pokazatelji

Pokazatelji likvidnosti

	2019.	2020.	2021.
Koeficijent tekuće likvidnosti	3,32	3,82	3,10
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,18	2,49	1,82

Koeficijent trenutne likvidnosti	0,28	0,34	0,11
Koeficijent financijske stabilnosti	0,67	0,71	0,68
Neto obrtni kapital	628.390,00	564.460,00	606.476,00

Tablica 6: Pokazatelji likvidnosti ; izvor: <https://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Koeficijent tekuće likvidnosti poduzeća Belje plus d.o.o. pokazuje da na jednu kunu obveza dolazi 3,32 kn (2019.), 3,82 kn (2020.) i 3,10 kn (2021.) kratkotrajne imovine. Ovi rezultati pokazuju da je poslovni subjekt u mogućnosti podmiriti svoje kratkoročne obveze.

Koeficijent ubrzanе likvidnosti poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da je poslovni subjekt u mogućnosti podmiriti svoje kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom bez da proda svoje zalihe. Dokaz tome su podaci koji govore da poslovni subjekt ima 2,18 kn (2019.), 2,49 kn (2020.) i 1,82 kn (2021.) u novcu i potraživanjima na svaku kunu kratkoročnih obveza.

Koeficijent trenutne likvidnosti govori o tome da je u poslovnom subjektu Belje plus d.o.o. u 2019. godini, 28% kratkoročnih obveza bilo pokriveno novcem od obrta ukupne imovine. U 2020. godini taj postotak je iznosio 34%, dok je u 2021. godini iznosio 11%.

Koeficijent financijske stabilnosti iznosi 0,67 (2019.), 0,71 (2020.) i 0,68 (2021.). Sva tri koeficijenta su manja od jedan što znači da se kratkotrajna imovina financira iz dijela dugoročnih izvora.

Poduzeće Belje plus d.o.o. je likvidno kroz sve tri promatrane godine na što ukazuju i sljedeći podaci. U 2019. godini neto obrtni kapital iznosio je 628.390,00 kn, u 2020. godini neto obrtni kapital iznosio je 564.460,00 kn i u 2021. godini neto obrtni kapital iznosio je 606.476,00 kn.

Pokazatelji zaduženosti

	2019.	2020.	2021.
Koeficijent zaduženosti	0,82	0,83	0,83
Koeficijent vlastitog financiranja	0,18	0,17	0,17

Odnos duga i glavnice	4,58	4,99	4,86
Stupanj pokrića I	1,52	1,48	1,53
Stupanj pokrića II	120,28	117,05	119,25

Tablica 7: Pokazatelji zaduženosti ; izvor: <https://rqi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Koeficijent zaduženosti poduzeća Belje plus d.o.o. iznosi 82 lipe za 2019. godinu te 83 lipe za 2020. i 2021. godinu., što znači da poduzeće ima 82 lipe odnosno 83 lipe obveza na svaku kunu imovine.

Koeficijent vlastitog financiranja poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da na 1 kunu imovine dolazi 0,18 kuna (2019.) i 0,17 kuna (2020. i 2021.) kapitala.

Odnos duga i glavnice

Vrijednost duga i glavnice za sve 3 promatrane godine je veća od 1, što znači da poduzeće Belje svoje obveze ne može podmiriti iz kapitala.

Pokazatelji aktivnosti

	2019.	2020.	2021.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,48	0,67	0,71
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	0,82	1,04	1,20
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,20	1,85	1,75
Koeficijent obrta zaliha	3,12	4,69	3,67
Koeficijent obrta potraživanja	3,40	4,90	4,11
Trajanje naplate potraživanja	107,35	74,49	88,81

Tablica 8: Pokazatelji aktivnosti; izvor: <https://rqi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Koeficijent obrta ukupne imovine poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da poslovni subjekt na 1 kunu imovine ostvaruje 0,48 kuna (2019.), 0,67 kuna (2020.) i 0,71 kuna (2021.) prihoda od ukupne imovine.

Koeficijent obrta dugotrajne imovine poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da poslovni subjekt na 1 kunu imovine ostvaruje 0,82 kuna (2019.), 1,04 kuna (2020.) i 1,20 kuna (2021.) prihoda od dugotrajne imovine.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da poslovni subjekt na 1 kunu imovine ostvaruje 1,20 kuna (2019.), 1,85 kuna (2020.) i 1,75 kuna (2021.) prihoda od kratkotrajne imovine.

Koeficijent obrta zaliha poduzeća Belje plus d.o.o. govori o tome da se zalihe poslovnog subjekta obrnu 3,12 (2019.), 4,69 (2020.) i 3,67 (2021.) puta godišnje.

Koeficijent obrta potraživanja govori o tome kako se u poduzeću Belje plus d.o.o. potraživanja obrnu 3,40 (2019.), 4,90 (2020.) i 4,11 (2021.) puta u godini dana.

Trajanje naplate potraživanja ukazuje na to da je poduzeću Belje plus d.o.o. potrebno približno 107,35 dana (2019.), 74,49 dana (2020.) i 88,81 dana (2021.) da se potraživanja naplate.

Pokazatelji ekonomičnosti

	2019.	2020.	2021.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	-1,15	-1,00	-1,06
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	-1,49	-1,43	-1,32
Ekonomičnost financiranja	-0,02	-0,05	-0,02

Tablica 9: Pokazatelji ekonomičnosti ; izvor: <https://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Ekonomičnost ukupnog poslovanja u 2019. godini iznosi -1,15 što znači da su rashodi veći za 15% od prihoda. U 2020. godini prihodi su skoro isti pa koeficijent iznosi -1,00, dok su u 2021. godini rashodi veći od prihoda za 6%.

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti ukazuje na to da su u poduzeću Belje rashodi od prodaje veći nego prihodi od prodaje i to za 49% u 2019. godini, 43% u 2020. godini i 32% u 2021. godini.

Ekonomičnost financiranja

Ekonomičnost financiranja je manji od 1 što ukazuje na to da su financijski rashodi veći od financijskih prihoda.

Pokazatelji profitabilnosti

	2019.	2020.	2021.
Marža profita	0,61	-0,34	0,15
ROA	0,29	-0,23	0,11
ROE	0,33	-0,24	0,12

Tablica 10: Pokazatelji profitabilnosti ; izvor: <https://rqfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (obrada autora)

Poduzeće Belje plus d.o.o. na svaku kunu prihoda ostvaruje 0,61 (2019.), -0,34 (2020.) i 0,15 (2021.) kuna dobiti.

Stopa povrata imovine poduzeća Belje plus d.o.o. ukazuje na to da na svaku kunu ukupne imovine poslovni subjekt ostvaruje 29 lipa (2019.), -23 lipe (2020.) i 11 lipa (2021.) neto dobiti.

Stopa povrata kapitala pokazuje da poduzeće Belje plus d.o.o. na 1 kunu kapitala generira 33 lipe (2019.), -24 lipe (2020.) i 12 lipa (2021.) neto dobiti.

6. Zaključak

Cilj ovog rada bio je analizirati koliko financijska analiza utječe na poslovanje poslovnog subjekta. Poduzeće koje je odabrano u svrhu financijske analize je Belje plus d.o.o.. Izvještaji koji su se analizirali u radu su bilanca i račun dobiti i gubitka, a analizirani su pomoću horizontalne i vertikalne financijske analize te pomoću financijskih pokazatelja. Za analizu su se koristili podatci od 2019. godine do 2021. godine.

Dugotrajna imovina poslovnog subjekta se s vremenom smanjuje. Tako je u 2019. godini iznosila 1.316.018,00 kuna, a na kraju 2021. godine iznosila je 1.305.091,00 kuna. Kratkotrajna imovina, isto kao i dugotrajna, smanjila se za mali postotak, ali je u 2020. godini pala dosta. Iznosila je 764.596,00 kuna, dok je u 2019. godini iznosila 899.810,00 kuna i 2021. godini iznosila je 894.748,00 kuna. Temeljeni kapital poslovnog subjekta Belje plus d.o.o. iznosi 20.000,00 kuna, a dobit koju je poduzeće ostvarilo na kraju svake godine prelazi u zadržanu dobit iduće godine. Dugoročne obveze poslovnog subjekta su kroz sve tri promatrane godine na istoj bazi, a kratkotrajne obveze su zadnju promatranu godinu odstupile od prosjeka. Ukupni prihodi poslovnog subjekta svake godine rastu, ali isto tako rastu i ukupni rashodi poslovnog subjekta.

Pokazatelji likvidnosti ukazuju na to kako je poslovni subjekt u mogućnosti podmiriti svoje obveze, tj. da je poslovni subjekt likvidan. Pokazatelji zaduženosti ukazuju na to da se poslovni subjekt većinom financira iz tuđih izvora. Pokazatelji aktivnosti pokazuju da poduzeće svoja potraživanja obrne u približnom roku od 90 dana što je iznimno dobro. Pokazatelji profitabilnosti ukazuju na to da je poslovni subjekt profitabilan sa malom stopom. Na temelju financijske analize može se zaključiti da poduzeće Belje plus d.o.o. posluje iznimno dobro.

Literatura

1. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, XXV(1), str. 159-159. Dostupno na:126288 (srce.hr), pristupljeno (4.9.2022.)
2. Informacije o poduzeću Belje plus d.o.o. Darda, Dostupno na: [https:// www.belje.hr](https://www.belje.hr) , pristupljeno (4.9.2022.)
3. Leko, V.; (1996.) Procjena boniteta trgovačkog društva: Zagreb, Masmedia
4. Vidučić, Lj; Pepur, S; Šimić Šarić, M; (2015.) Financijski menadžment: Zagreb
5. Vukasović, D; Vojinović, Ž; (2010.), Finansijska analiza: NUBL Banja Luka
6. Žager, K; Mamić Sačer, I ; Sever Mališ, S ; Ježovita, A ; Žager, L: (2017.), Analiza financijskih izvještaja: načela, postupci, slučajevi ; treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
7. Žager, K; Mamić Sačer, I; Sever, S; Žager, L. (2008.) Analiza financijskih izvještaja; 2. prošireno izdanje. Zagreb

Popis tablica

Tablica 1: Horizontalna financijska analiza; račun dobiti i gubitka ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora)	17
Tablica 2: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2019. godine; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora).....	19
Tablica 3: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2020. godine ; izvor; https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora).....	21
Tablica 4: Vertikalna financijska analiza; Izvještaj o financijskom položaju društva Belje plus d.o.o. na dan 31. prosinca 2021. godine ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora).....	23
Tablica 5: Vertikalna financijska analiza; Račun dobiti i gubitka društva Belje plus d.o.o. za godinu završenu 31. prosinca 2019., 2020., i 2021. godine ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora).....	24
Tablica 6: Pokazatelji likvidnosti ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora)	25
Tablica 7: Pokazatelji zaduženosti ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora)	26
Tablica 8: Pokazatelji aktivnosti; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora).....	26
Tablica 9: Pokazatelji ekonomičnosti ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora)	27
Tablica 10: Pokazatelji profitabilnosti ; izvor: https://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do (obrada autora)	28

